

[Socialministeren]

nedsættelsen i efteråret 1983 af et socialt kontaktudvalg til frivillige organisationer og sociale netværk i øvrigt. Dette udvalg skal medvirke til en rehabilitering af den frivillige indsats på det sociale område.

Den frivillige indsats vil efter socialministeriets opfattelse i det hele taget virke aflastende på det offentlige system ved løsnin- gen af visse sociale opgaver. Hertil kommer, at en styrkelse af de ressourcer, der i forve- jen findes hos den enkelte, familien og i nær- miljøet, vil kunne øge den enkeltes evne og vilje til selv at løse problemerne i stedet for at henvende sig til det offentlige.

Det kraftige fald i fødselstallet er ikke et lokalt dansk fænomen. Over hele den vestli- ge verden viser der sig i disse år en markant nedadgående tendens i fødselstallet. Disse udviklingstræk har netop været emnet for et socialministermøde i Paris, og man enedes om at iværksætte en analyse af problemet.

Også på nordisk plan er problemerne nu taget op, idet der som tema for det nordiske socialministermøde i august er fastsat »De- mografiske udviklingstræk i de nordiske lan- de. Konsekvenser for socialpolitikken«.

Man er således både nationalt og interna- tionalt opmærksom på denne udvikling.

Spm. nr. S 372

Til *undervisningsministeren* (2/4 84) af:

Fogh Rasmussen (V):

»Hvilke konsekvenser mener ministeren det vil få for den langsigtede uddannelses- planlægning, at befolkningstallet vil være faldende i de kommende årtier?«

Begrundelse

En ny fremskrivning af udviklingen i den danske befolkning viser ifølge Politisk Uge- brev fra forlaget Management, at det nuvæ- rende lave fødselstal kan få meget dramati- ske konsekvenser for det danske samfund. Fremskrivningen går frem til år 2082. Den er udarbejdet af Danmarks Statistik. Det er før- ste gang, der er offentliggjort en så langsigtet vurdering af konsekvenserne af fødselstallet. Det forventes at sætte ny bundrekord i 1983 med 1,38 barn i gennemsnit pr. kvinde. Det er næsten en halvering siden 1966. Stabilise- res fødselstallet på dette niveau, bliver kon- sekvenserne næsten uoverskuelige. Frem-

skrivningen viser, at den danske befolkning i løbet af to-tre generationer reduceres med 3,1 millioner eller omkring 60 pct. Vi vil da være 2 millioner danskere tilbage. Samtidig sker der voldsomme ændringer i alderssammen- sætningen. Den udvikling er allerede begyndt at accelerere. I 1982-83 var der for første gang flere ældre over 65 år end børn i den skolepligtige alder, og netop i år begynder antallet af unge under 19 år at styrtdykke. Danmark er nu det land i verden, der har det laveste fødselsniveau, og det land, der længst, nemlig i tre år, har oplevet negativ befolkningsvækst. At standse tilbagegangen kræver en stigning i fødselstallet på 50 pct.

Svar (9/4 84):

Undervisningsministeren (Elsebeth Kock-Petersen fg.):

Det er ingen nyhed for den langsigtede uddannelsesplanlægning, at antallet af børn og unge falder stærkt.

Ministeriets opgave er i denne forbindelse at forskyde uddannelsesplanlægningens ka- rakter fra udbygning til omstilling og ny- tænkning i lyset af den alvorlige elevmangel. Indtil nu har nedgangen kun været aktuel for folkeskolen (med afledede konsekvenser for seminarierne), men elevnedgangen vil i de kommende år også berøre ungdomsuddan- nelserne for til sidst at nå de videregående uddannelser.

Som hidtidige midler til at fremme omstil- lingen til faldende elevtal kan især nævnes.

- nedskæringen af seminariernes kapacitet og de dermed sammenhængende love fra december 1982 om nedlæggelse af semina- rier og mulighed for anvendelse af over- skydende seminariekapacitet,
- regeringens tema for kommunernes plan- lægning af folkeskolen i perioden 1984- 95: »Folkeskolens tilpasning til det fal- dende elevtal« og
- det kommende tema for amtskommuner- nes planlægning om tilpasning af ung- domsuddannelserne til bl.a. antallet af unge.

Spm. nr. S 374

Til *finansministeren* (2/4 84) af:

Fogh Rasmussen (V):